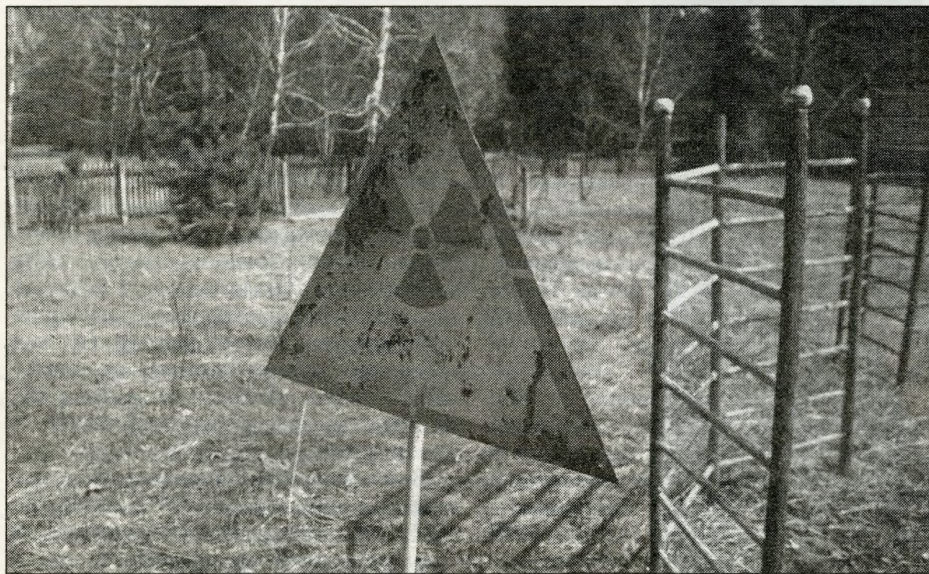

"АТОМНИЙ ВІЙ ОПУСТИВ БЕТОННІ ПОВІКИ..."

Наталка ПОКЛАД

"...Якщо в Чорнобильському районі села хоронили, то в Поліському їх палили. Лише цегляні комини печей, яких не взяв вогонь, височіють над згарищами у непрохідних хащах. Вони ще не один рік будуть своєрідними пам'ятниками, свідками трагедії, нагадуючи, що тут жили люди..."

Уривок із книжки відомого українського етнографа Ліди Григорівни Орел

ЛУБ'ЯНКА

Село належало до Поліського району Київської області. Засноване в другій половині XIX століття, хоч деякі науковці твердять, що воно відоме з першої половини XVII століття. У селі існувала Свято-Миколаївська дерев'яна церква, час заснування якої невідомий. Село розташоване за 36 км від Поліського (свого колишнього районного центру). А до ЧАЕС від Луб'янки – 25 км. Інтернет каже, що в середині XX століття в Луб'янці мешкало майже 1000 осіб, а термінал Національного музею "Чорнобиль" дає інші дані: в селі проживало 612 людей і нараховувалося 316 господарств.

Існують також відомості, що Луб'янка була центром гончарства цього району.

У грудні 1897 року селяни розгромили маєток місцевого поміщика. Брали активну участь у революції 1905-1907 років, руйнували далі, потім будували.

До 1986 року Луб'янка була центром сільської ради. Село мало 8-річну школу, клуб і бібліотеку. Йому належало 1,9 тис. га сільськогосподарських угідь. За участь у Другій світовій війні 196 мешканців Луб'янки нагороджені орденами та медалями СРСР.

Термінал музею "Чорнобиль" дає дані, що люди з Луб'янки переселені 7 травня 1986 року в село Погреби та Велику Бугаївку Васильківського району на Київщині, тим часом інтернетні сай-

ти твердять, що мешканці евакуйовані в новозбудоване село Луб'янка Васильківського району. А в покинутому на Поліссі селі нині живуть самосели – літні люди: 17 осіб.

На день евакуації радіаційний фон в 5000 разів перевищував допустиму норму. Радіаційне забруднення дорівнювало: по цезію-137 – 555-1480 кБк/м² (це в 740 разів вище доаварійного рівня), а по стронцію-90 – 185-555 кБк/м² (це вище доаварійного у 555 разів).

На травень 2006 року забруднення цезієм становило 185-555 кБк/м² (дані показники перевищують доаварійні майже в 274 рази), а стронцієм – 100-185 кБк/м² (більші доаварійних показників у 185 разів).

ТОВСТИЙ ЛІС

Село належало до Чорнобильського району Київщини. Цей населений пункт має давню історію, і в історичних джерелах згадується ще під 1447 роком. У 1760 році в ньому була збудована церква Воскресіння Христового, але, як свідчать надписи на деяких іконах, церква існувала ще із 1731 року.

Лежить Товстий Ліс на самім кордоні з Білоруссю. Саме із боліт, що навколо нього, й витікають річки Костаровка й Турія, які впадають у Прип'ять. Від села до ЧАЕС 20 км, до райцентру (міста Чорнобиля) – 43 км, а до залізничної станції Товстий Ліс – 7 км. У Товстому Лісі було 293 госпо-

дарства та проживало 773 особи. Населення з нього евакуйоване 3 травня 1986 року до села Гавронщина Макарівського району, що на Київщині. На день виселення радіаційний фон дорівнював 500-160 мР/год., що в 25 000 разів перевищувало допустиму норму.

На травень 1986 року радіаційний фон становив: по цезію-137 – 7400-18500 кБк/м² (це в 9250 разів вище доаварійного), а по стронцію-90 – 1480-3700 кБк/м² (це в 3700 разів вище доаварійного рівня).

На травень 2006 року забруднення цезієм було 1480-3700 кБк/м², а стронцієм – 555-1480 кБк/м².

За час, що минув, рівень забруднення там, де був Товстий Ліс, місцями знизився, проте перевищує доаварійний: по цезію – до 1850 разів, по стронцію – до 1480 разів.

Радіаційне забруднення ізотопами плутонію було: 40-100 кБк/м², америцієм-241 – 20-40 кБк/м². На 2056 рік америцієм-241 становитиме 40-100 кБк/м².

Село Товстий Ліс повністю знищене в квітні 1996 року внаслідок великої пожежі, що розігралась у ньому. Нині на його місці розташована АСКРО.

РІЧИЦЯ

Поблизу села зберігалися залишки городища, оточеного валом. Село було центром сільської ради, до якої належали також Буряківка, Нова Красниця та Рудьки; воно мало початкову школу, клуб і бібліотеку.

Річиця розташована за 45 кілометрів на захід від Чорнобиля, із нею сусідить село Товстий Ліс. А до ЧАЕС від Річиці – 18 км. У селі проживало 644 особи та нараховувалося 266 господарств. Воно мало 3,2 тис. га сільськогосподарських угідь. 150 мешканців Річиці за участь у Другій світовій війні нагороджені орденами та медалями СРСР.

Відселення людей із забрудненої зони відбувалося 3 травня 1986 року. Їх евакуювали до сіл Макарівського району, що на Київщині: до Плахтянки та Королівки.

Радіаційний фон у Річиці на день евакуації був 30-20 мР/год., що в 1500 разів перевищувало допустиму норму.

Забруднення цезієм-137 на травень 1986 року становило 555-1480 кБк/м² (це в 740 разів більше доаварійного рівня), а стронцієм-90 – 185-555 кБк/м² (більше доаварійного рівня в 555 разів).

На травень 2006 року забруднення цезієм становило 185-555 кБк/м², а стронцієм-90 – 100-185 кБк/м².

За роки, що проминули від аварії, радіаційне забруднення на території колишнього села Річиця місцями знизилася, проте по цезію воно більше доаварійного майже в 277 разів, а по стронцію – до 185 разів.